

Jazyk nie je veda, ale drina

Pomôcť môže vizuálne učenie s knihami ideálnymi pre samoukov aj večných začiatočníkov

Koľko jazykov vieš, toľkokrát si človekom. Ale jestvuje zázračný zaručený recept, ako sa jazyk naučiť za týždeň? Za taký krátky čas nie, ale recept vedel už Lenin: učiť sa, učiť sa, učiť sa. A čítať.

Na úvod trochu štatistiky: v slovenských základných školách sa jeden cudzí jazyk učí 80,1 percenta žiakov, víťazí angličtina. Na druhom stupni sa učí angličtinu 95,9 percenta študentov, 52,2 percenta sa venuje nemčine a 21,2 percenta ruštine. Na druhej strane z prvého európskeho prieskumu jazykových kompetencií vyplýva, že len 42 percent žiakov dobre ovláda svoj prvý cudzí jazyk a iba 25 percent ovláda svoj druhý cudzí jazyk. Značný počet žiakov, 14 percent v prípade prvého cudzieho jazyka a 20 percent v prípade druhého, nedosahuje ani úroveň „začiatočník“.

Medzi krajiny s najväčším rastom podielu respondentov, ktorí tvrdia, že dokážu hovoriť minimálne jedným cudzím jazykom na konverzačnej úrovni, patria (v porovnaní s údajmi z prieskumu Eurobarometer z roku 2005) Rakúsko (+ 16 percentuálnych bodov na 78 %), Fínsko (+ 6 percentuálnych bodov na 75 %) a Írsko (+ 6 percentuálnych bodov na 40 %).

Naopak, podiel respondentov ovládajúcich aspoň jeden cudzí jazyk výrazne klesol na Slovensku (- 17 percentuálnych bodov), v Českej republike (- 12 bodov), Bulharsku (- 11 bodov), Poľsku (- 7 bodov) a Maďarsku (- 7 bodov). V týchto krajinách od roku 2005 klesá podiel respondentov schopných hovoriť cudzími jazykmi ako ruština a nemčina.

Vizuálne učenie

Nebojte sa hovoriť. Investujte do toho čas. Začnite so sto slovíčkami. Počúvajte a čítajte v danom jazyku. Spravte si z toho zábavu. Aj takéto jednoduché odporúčania nájdete na internete, ak do vyhľadávача zadáte otázku: Ako sa naučiť cudzí jazyk? A občas aj zázračné prístroje. Funguje to?

Každý, kto sa dnes chce naučiť cudzí jazyk, sa stretáva s množstvom kníh, ktoré vychádzajú z rôznych prístupov a metód. „Tradičná gramaticko-prekladová metóda vyučovania cudzích jazykov predstavuje prístup, kde materinský jazyk hrá dôležitú úlohu. Osvojené pojmy

v materinskom jazyku slúžia ako pomôcka k vytváraniu nových pojmov = prekladov v cudzom jazyku. Moderné prístupy vo vyučovaní cudzích jazykov však dokazujú, že oveľa efektívnejšie sa učí cudzí jazyk tak, ako sa ho učia deti, to znamená osvojením si pojmov od začiatku v cieľovom jazyku,“ vysvetľuje klasický spôsob učenia sa cudzieho jazyka Elena Kováčiková z Pedagogickej fakulty na Univerzite Konštantína Filozofa v Nitre.

Podľa jej slov sa aj preto „v súčasnosti preferuje tzv. multi-senzoriálny prístup učenia sa cudzích jazykov, ktorý zapája do učenia viac zmyslov. Čím viac zmyslov je do učenia zapojených, tým je pamäťová stopa nových pojmov silnejšia a trvácnejšia. Spájanie obrázkov so slovom v písanej a v hovorenej forme ozrejmi význam slova v cudzom jazyku aj bez nutnosti explicitného prekladu do materinského jazyka. To je princíp vizuálneho učenia. Vizuálnym učením si vytvárame pamäťové stopy na slová a frázy okamžite v cieľovom jazyku“.

Koncepciu vizuálneho učenia slovenským čitateľom-samoukom prináša od minulého

„Čím viac zmyslov sa do učenia zapojí, tým je pamäťová stopa nových pojmov silnejšia.“

roku edícia PONS vydavateľstva RAABE, ktorá má v Nemecku už viac ako štyridsaťročnú tradíciu. Sú to učebné materiály určené na samoštúdium cudzích jazykov v domacom prostredí. Sú vhodné pre každého, kto sa chce naučiť cudzí jazyk, sú ideálne najmä pre tých, ktorí nemajú čas na návštevu kurzov, ale aj pre „večných“ začiatočníkov.

Cudzojazyčná beletria ako cesta

Možno aj vy patríte do skupiny tých, čo nemalo rokov strávili na hodinách napríklad anglického či nemeckého jazyka, najprv na základnej, potom strednej, prípadne aj vysokej škole. A teraz ruku na srdce: koľko z naučeného ste si osvojili natoľko, že ste dnes schopní zhovárať sa v práci s po anglicky hovoriacim kolegom, že si dohľadáte akékoľvek informácie zo zahraničia na internete aj v pôvodnom jazyku? A nezabúdajme na to, že okrem gramatiky a slovnej zásoby je rovnako dôležitá aj čítať v cudzom jazyku. Že si netrúfate na pôvodnú literatúru? Nič to!

Na knižnom trhu je už dnes množstvo adaptovaných diel veľkánov svetovej literatúry ako napríklad Alexandra Dumasa, Williama Shakespeara, Charlesa Dickensa, Daniela Defoa, Jane Austenovej, Charlotte Brontëovej a pod., ale aj knižky pre deti s originálnymi príbehmi. Každé z diel je zamerané na rozvíjanie čitateľskej gramotnosti, precvičovanie istej gramatiky či na obohatenie slovnej zásoby. Takéto knihy môžete nájsť v angličtine, nemčine, vo francúzštine, v španielčine a taliančine, sú odstupňované podľa veku čitateľov, resp. náročnosti textov a gramatiky.

„Každá séria adaptovanej literatúry ELI je charakteris-

tická rozdielnou metodológiou v závislosti od jazykovej náročnosti. Napríklad deti vo veku od päť do desať rokov nájdú na konci každej knižky až päť

strán kontrolných cvičení, ktoré preverujú ich pochopenie textu aj slovnú zásobu. Knižky pre starších čitateľov zase okrem kontrolných úloh obsa-

hujú aj aktivity, ktoré treba absolvovať ešte pred samotným prečítaním textu. Schopnosť čítať, rozprávať, písať a počúvať v cudzom jazyku sa naplno precvičujú, navyše všetky knihy obsahujú aj CD s audio nahrávkou, preverujúcou úroveň porozumenia textu v cudzom jazyku,“ priblížila charakter novej edície Mira Schrimpeľová Bianchi z vydavateľstva RAABE Slovensko.

Na jazykový Everest

Učebnice pre samoukov, cvičenia, jazykové príručky či adaptované literárne príbehy – to všetko sú pomôcky, nie zázračný všeliek. Predpokladať, že sa vďaka nim vyšplháte na pomyselný jazykový Mount Everest, sa rovná tomu, ako keby ste sa hore šplhali na šnúrkach od topánok, a nie na poriadnom horolezeckom lane.

Učiť sa jazyk je najlepšie rozprávaním sa s tými, ktorých jazyk naučila ich vlastná mama. A odborníci vedia, že najlepším učiteľom jazyka je láska. Ale kým budete mať cudzojazyčného partnera či partnerku, skúste sa zatiaľ učiť z kníh.

Martin Kasarda

INZERCIA

Dokonalý zločin. Paralyzovaná polícia. Podľa skutočnej udalosti.

JONAS BONNIER LÚPEŽ Z HELIKOPTÉRY

PLUS

Príbeh švédskej lúpeže storočia. Podľa knihy už Netflix pripravuje akčný film.

Dokonalý zločin. Paralyzovaná polícia. Podľa skutočnej udalosti.

www.albatrosmedia.sk